

Jan Antonín Mager

Pozdrav z Moravského krasu

Loňský výlet za hranice Jihočeského kraje a také všedních dnů jsme se s manželkou rozhodli strávit v Moravském krasu. Nebyli jsme zde poprvé a naším cílem nebyly krasové útvary, ale především umělecko-historické památky regionu. Přesto zcela vynechat zdejší podzemí by byl čin podobný nevhazení mince do fontány di Trevi v Římě. Protože jsme se ubytovali v malebném městysi Sloupu, padla volba na nejbližší objekt Sloupsko-šošůvských jeskyní. Čtenář Rodopisné revue by na tomto místě textu mohl předpokládat, že se v dalším budu věnovat rodopisu zasloužilých speleologických ikon Johanna Antona Nagela (1717 - 1794), koneckonců je to můj jmenovec, nebo MUDr. Jindřicha Wankela (1821 - 1897) - původní profesí jsme kolegové, a jeho vnuka prof. PhDr. Karla Absolona (1877 - 1960) s nímž jsem se mohl teoreticky potkat, což se bohužel nestalo. Nechci však, ani dobře nemohu, lézt moravským, potažmo rakouským i německým genealogům do zelí, ale chci se podělit se čtenáři především prostřednictvím fotografií s některými zážitky, které mne v tomto krásném kraji upoutaly.

Černých Hor i Černých hor je povícero. Monte Negro jako státní útvar je patrně nejznámější, o Černé hoře nad Prachaticemi vědí pomalu jen místní občané. Přesto mnozí z nich netuší, že Černohorská ulice v níž bydlím, není pojmenována po bývalé jugoslávské republice, ale po Černé hoře, která se nad ulicí vypíná. Je zde totiž určitá nelogičnost, neboť naše ulice nevede na Černou horu, ale směřuje po vrstevnici pod ní. Zato věhlas Černé Hory v okrese Blansko překročil zemské hranice Moravy alespoň směrem do Čech. Zasloužil se o to místní pivovar a jeho sládcí. To byl jeden ze dvou důvodů, pro něž jsem při průjezdu tímto městečkem zde s autem zaparkoval. Druhým důvodem k zastavení bylo manželčino upozornění, že mjíme antikvariát. Duchovní potřeby dostaly přednost.

Když jsem od auta směřoval k tomuto obchodu, míjel jsem pamětní desku genealoga Josefa Pilnáčka. S jeho jménem jsem se poprvé seznámil na samém začátku mého zájmu o rodopis na stranách „Časopisu Rodopisné společnosti československé v Praze“, jehož ročníky, případně jednotlivá čísla jsem koncem padesátých a začátkem šedesátých let minulého století sháněl po antikvariátech. Psát o Josefu Pilnáčkovi v on-line vydání Rodopisné revue by bylo činem kontraproduktivním, neboť na internetových stránkách se o tomto pilném badateli a spisovateli může čtenář během několika kliknutí dozvědět mnoho podrobných informací o jeho osobě i díle. Na Pilnáčkově rodném domě se vše blýskalo, od umytých oken a dveří až po pamětní desku, na níž, jak je patrné i ze snímku, se odráželo dění před pivovarskou prodejnou, ležící na druhé straně ulice. Nejprve jsem pořídil několik fotografických záběrů, o jejichž výběr se chci zde se čtenáři podělit, potom jsem v již zmíněném antikvariátu utratil drobný obnos, abych se pak následně obtěžkán nákupem z pivovarské prodejny navrátil do auta.

Kulturním fenoménem tohoto kraje jsou plastiky vyrobené v 19. století z blanenské litiny. Zdejší hutní výroba se nezaměřovala jen na dokonale tvarované stavební prvky i celé stavby, ale také na umělecké litinové předměty. V Blansku tak vznikaly odlitky antických soch, postavy světců, kříže aj. V době jejich vzniku byl vlastníkem zdejších železářských závodů knížecí rod Salm-Reifferscheidtů, jehož rodové sídlo bylo v Rájci nad Svitavou. A tak jsme se vydali navštívit rájecký zámek. U vchodu do objektu nás vítala kovová socha císaře Josefa II. Při úctě, kterou měla zdejší knížata k panovnické rodině se zdá málo pravděpodobné, že by soše Jeho Císařské Milosti přisoudila místo portýra.

Prohlídka zámku se nám velmi líbila, jen potenciálním návštěvníkům z řad čtenářů Rodopisné revue doporučujeme si předem trochu nastudovat genealogii rájeckých Salm-Reifferscheidtů. Potrpěli si totiž na křestní jméno Hugo, byť užívali i další křestní jména k rozlišení jednotlivců. Jenže těchto Hugonů v přímé posloupnosti žilo na Rájci celkem šest generací. A přes výborný výklad průvodkyně mi v paměti utkvělo jen to první z jmen. Ex post facto se mi podařilo zmatek v hlavě srovnat díky publikaci Michala Konečného „Stručné dějiny knížat ze Salm-Reifferscheidtu“, kterou jsem si zakoupil v zámecké pokladně.

Rájec nad Svitavou. Nahoře je socha císaře Josefa II. z blanenské litiny (19. stol.), Obě foto 14. 9. 2011.

Knížka mi potom posloužila i v galerii blanenské litiny pod širým nebem, představované salm-reifferscheidtským pohřebištem ve Sloupu. Je součástí zdejšího hřbitova, který se nachází jen pár kroků od hotelu, v němž jsme byli ubytováni. Výběr místa posledního odpočinku příslušníků jedné z nejvýznamnějších moravských rodin byl nepochybně dán zasvěcením zdejšího poutního chrámu Panně Marii bolestné. Jako snad všichni genealogové vyznávám hřbitovní turistiku, která je vzácným pramenem poznání. Protože však popis pietního místa mi dobře nekoresponduje s některými méně vážnými slovy předchozího textu, nechť na závěr čtenář laskavě přijme strohý popis s několika snímky

Sloup v Moravském krasu, pohřebiště Salm-Reifferscheidtů

*Vstupní brána se znamením Salmů,
foto 15. 9. 2011.*

*Pohled na hroby, které jsou na sche-
matu označeny jako č. 4 až 10,
foto 14. 9. 2011.*

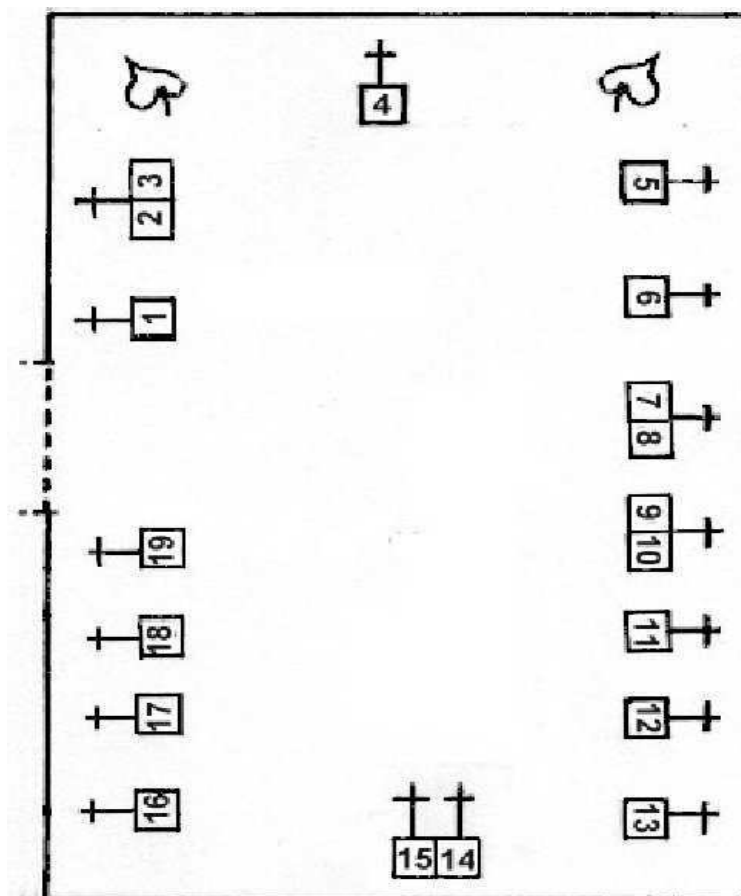

*Hrob č. 5 - viz schema,
foto 15. 9. 2011.*

*Hrob. 14/ 15 - viz schema,
foto 14. 9. 2011.*

Schematický náčrt pohřebiště knížat ze Salm-Reifferscheidtu v Sloupu (okres Blansko)

Legenda: Nápis na pomnicích jsou psány německy, s výjimkou hrobu označeného na schematu číslem 16, který má text latinský. Česká legenda k náčrtu zachycuje podstatné údaje uvedené na náhrobcích. U pohřbených dětí Ericha (hrob č. 1) a Franzisky (č. 13) jsou uvedena data bez označení, zda jde o den narození či úmrtí. Náhrobky č. 10, 15, 17, 18 neobsahují žádný text. Poznámka: Knížecí titul dědili pouze prvorození synové.

☞ Lípa malolistá

- 1 Erich 7. 4. 1898
- 2 Erich starohrabě ze Salm-Reifferscheidtu *2. 10. 1836 † 29. 8. 1884
- 3 Maria starohraběnka ze Salm-Reifferscheidtu rozená Alvarez de Toledo *24. 6. 1843 † 5. 4. 1893
- 4 Robert starohrabě ze Salmu *19. 12. 1804 † 25. 3. 1873
Felicie starohraběnka ze Salmu Clary Aldringen *9. 10. 1815 † 17. 2. 1907
Jejich jediné dítě mrtvěrozené 25. 8. 1852
- 5 Hugo Franz kníže a starohrabě ze Salm-Reifferscheidtu *9. 11. 1832 † 12. 5. 1890
- 6 Elisabeth kněžna a starohraběnka ze Salm-Reifferscheidtu
rozená princezna z Liechtensteinu *13. 11. 1832 † 14. 3. 1894
- 7 Hugo Carl kníže a starohrabě ze Salm-Reifferscheidtu,
tajný rada a komorník, dědičný člen říšské rady, rytíř Řádu zlatého rouna *15. 9. 1803 † 18. 4. 1888
- 8 Leopoldina kněžna ze Salm-Reifferscheidtu
rozená princezna ze Salm-Reifferscheidt-Krautheinu *24. 6. 1805 † 4. 7. 1878
- 9 Hugo Leopold kníže a starohrabě ze Salm-Reifferscheidtu *2. 12. 1863 † 31. 12. 1903
- 10 –
- 11 Eleonora lankraběnka z Hessen-Rotenburgu, vévodkyně z Ratiboře,
rozená princezna ze Salm-Reifferscheidt-Krautheinu *15. 7. 1799 † 11. 11. 1851
- 12 Marie starohraběnka ze Salmu *25. 12. 1831 † 24. 7. 1845
- 13 Franziska 12. 10. 1865
- 14 Hugo Salm-Reifferscheidt *14. 10. 1893 † 2. 3. 1946
- 15 –
- 16 Carl kníže a hrabě ze Salm-Reifferscheidtu *3. 8. 1750 † 16. 1. 1838
- 17 –
- 18 –
- 19 Marie Therese starohraběnka ze Salmu *21. 8. 1757, palácová dáma,
vdova po Fridrichu hraběti z Kageneggu, podruhé provdaná 3. 5. 1807 za hraběte Augusta Buissy,
kapitána královské francouzské gardy, zemřela jako vdova ve Vídni 22. 4. 1830.